

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kestävän kaupunkiliikenteen suunnittelun tausta **TEN-T, SUMP ja MAL**

Edgar Pyhälä, erityisasiantuntija
Verkko- ja palveluosasto, liikennejärjestelmäyksikkö

15.4.2025

TEN-T-asetus ja kaupunkisolmukohdat

- Uudistettu TEN-T-asetus astui voimaan kesällä 2024.
- Uudistuksen myötä **kaupunkisolmukohtien rooli vahvistuu**. Uuden asetuksen mukaan Suomessa on seitsemän kaupunkisolmukohtaa.
- Jäsenvaltioiden on heinäkuuhun 2025 mennessä:
 - Nimettävä **kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmien yhteyspiste**
 - Perustettava **kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmia koskeva ohjelma** (National Sump Support Programme, NSSP)
- Komissio hyväksyy viimeistään vuosi TEN-T-asetuksen voimaantulon jälkeen (2025) täytäntöönpanosäädöksen, jossa määritellään rajattu joukko kestävästä kaupunkiliikennettä koskevia **indikaattoreita**.
 - Menetelmät tietojen keräämiselle
 - Määräajat tietojen toimittamiselle

Kaupunkisolmukohtia koskevat TEN-T-vaatimukset

- Vuoden 2027 loppuun mennessä jokaisella kaupunkisolmukohdalla on oltava hyväksytty **SUMP-suunnitelma** (Sustainable Urban Mobility Plan).
 - Suunnitelmaan sisältyy mm. toimenpiteitä eri liikennemuotojen integroimiseksi ja siirtymiseksi kohti kestäväää ja vähäpäästöistä liikkumista.
 - Suunnitelmat TEN-T-asetuksen liitteessä V esitettyjen suuntaviivojen mukaisia.
- Kaupunkisolmukohtia koskeva **indikaattoritieto** kestävyiden, turvallisuuden ja saavutettavuuden osalta. Toimitetaan **ensimmäisen kerran vuonna 2027**.
- Asetuksessa ei aseteta SUMP-ohjelmille muita vaatimuksia.

Kaupunkisolmukohtia koskevat TEN-T-vaatimukset

- Vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfraa koskevan AFIR-asetuksen noudattaminen.
- Vuoden 2030 loppuun mennessä kehitetään multimodaalisia matkustajaliikenneterminalia, joissa **latausmahdollisuus busseille + tarkasteltava vedyn tankkausasemia**.
- Vuoden 2040 loppuun mennessä sosioekonomisen kustannushyötyanalyysin tuloksista riippuen; vähintään **yksi multimodaalinen rahtiterminaali kaupunkisolmukohdassa tai sen läheisyydessä**. Yksi multimodaalinen rahtiterminaali voi palvella useaa kaupunkisolmukohtaa.

MAL-sopimukset ja SUMP

- **MAL-sopimuksilla luodaan edellytyksiä kaupunkiseutujen kasvulle ja saavutettavuudelle.** Sopimuksilla valtio ja kaupunkiseutujen kunnat edistävät tarpeita vastaavaa asuntokaavoitusta ja -tuotantoa, kestäväää ja vähäpäästöistä yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää sekä niihin liittyviä infrastruktuuri-investointeja. Uusimmat sopimukset voimaan joulukuussa 2024.
- Liikennejärjestelmäsuunnittelua tehdään **lainsäädännön mukaisesti.**
- MAL-sopimusten mukaan kaupunkiseudun kunnat varmistavat, että seudulliset liikennejärjestelmäsuunnitelmat laaditaan TEN-T-asetuksen mukaisesti kestäväan kaupunkiliikenteen suunnitelmiksi (SUMP) **vuoden 2027 loppuun mennessä.**

SUMP osana liikennejärjestelmäsuunnittelua

Lähtökohdat

- Kestävän kaupunkiliikenteen edistäminen on ollut osa liikennejärjestelmäsuunnittelua jo pitkään.
- TEN-T-asetuksen myötä kestävä kaupunkiliikenteen suunnittelu on myös velvoite kaupunkisolmukohdissa.

Osa suurempaa kokonaisuutta

- SUMP-suunnittelu on tapa kehittää liikennejärjestelmäsuunnittelua.
- Ei erillinen tai olemassa olevasta liikennejärjestelmäsuunnittelusta irrallinen prosessi – tapa liikennejärjestelmäsuunnittelun kehittämiseen.
- Parhaimmillaan SUMP tuo lisäarvoa sekä suunnitteluprosessiin että konkreettisiin ratkaisuihin.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!